

Európa erdőségei.

Európa eredeti, természetes növénytakarója az erdő volt. Még 1800 évvel ezelőtt (Tacitus korában) a kontinens legnagyobb részét az Északi Jeges tengert szegélyező tundráktól a Földközi-tengerig és a délorosz pusztákig sűrű erdőség borította. Ma már ez a kép — mint térképünkön látjuk — lényegesen megváltozott, úgyhogy Európának nem egészen harmadrésze erdőség. A mai erdők csak maradványai a régi erdőségeknek. Mindenütt az ember irtotta ki az erdőket. Egyrésről évezredekken át nagymennyiségű tüzelő-, épület és szerszámfára volt szüksége s emellett a XIX. századig valóságos rablógazdálkodást folytattak, amennyiben az újra-erdősítésről nem gondoskodtak, másrésről céltudatosan irtották az erdőket, hogy ezekből szántóföldeket vagy legelőket (Angliában és Déleuropában) nyerjenek, amire annál nagyobb szükség volt, minél inkább növekedett a népsűrűség. Némely vidéken a hajók építéséhez és a vasércet kiolvasztásához használtak fel rengeteg famennyiséget. Középeuropában úgyszólván mindenütt azt látjuk, hogy az erdő eltűnt a völgyekből, teknőkből, síkságokról és a szántóföld, kert, rét lassankint a hegységek alacsonyabb, főleg déli lejtőit is elhódította. A magasabb, nehezen megközelíthető, vagy éppen hozzáférhetetlen lejtőkön ellenben, ahol földet művelni nem lehet, nem volt ok az erdő kiirtására. A francia Középhegységet, a német Középhegyeket, az Alpokat, Kárpátokat, Biharhegységet, a boszniai és szerbiai hegyeket, a Balkánt még elég sűrű erdőség borítja. A síkságokon csak a homokos, terméketlen területeken maradt meg az erdő, pl. Párizstól délre és a Germán Alföld nagyobb részén.

Ott is megmaradtak az alföldeken az erdők, ahol a sziklás, terméketlen talaj vagy a zord klíma akadályozza a földművelést (Svéd- és Finnország, Észak-Oroszország.) A Középoroszországi alföldön is több az erdő, mint Nyugateurópában, mert a népesség itt aránylag ritka és még nincs olyan nagy szüksége a mezőgazdasági többtermelésre, mint Európa északnyugati részén (Hollandia, Dánia, Brit szigetek.)

A Magyar és Román Alföld és Déloroszország fehér foltjai ellenben jórészt a klíma következményei. Nem az évi csapadékmennyiségnek, hanem inkább a csapadék évszakos megoszlásának van nagy hatása a fák életére. Hosszantartó szárazság gátolja vagy teljesen lehetetlenné teszi a fás növényzetet. Ezért hiányzik az erdő a fent említett területeken, amelyeken a nyár dereka száraz. Ezért kevés az erdő a Földközi-tenger mellékén is.

Ma a legtöbb európai állam nem tudja faszükségletét saját erdőségeiből fedezni. Pedig tüzelésre Középeurópában nagyrészt a szenet és kokszt használják, ugyancsak ezzel fűtik a kohókat is, a hajó- és házipítésnél is mind nagyobb mértékben alkalmazzák a vasgerendákat. De a faszükséglet mégis állandóan nő. Gyorsan szaporodik a népesség és így az épületek száma is; rengeteg fát használnak fel a vasútépítéshez (talpfák), a bányákban, a papirgyártásra, stb.

Nagy fafőlösleggel rendelkezik Európa északkeleti része; Skandinávia és Oroszország ezt a főlösleget főleg a fában szűkölködő Nyugateurópába szállítja. Középeurópában egyedül Ausztriának és Magyarországnak van nagyobb fakivitele, amely elsősorban Német és Olaszországba irányul. Ezenkívül csak Portugália

visz ki csekélyebb mennyiségben fát. Skandinávia és Oroszország sem tudja újabban Nyugateurópa nagy faszükségletét ellátni. Kanada és az Egyesült-Államok pótolják a hiányt már évtizedek óta.

Összehasonlításként néhány európai ország erdős területét adjuk az ország egész területének %₀-ában:

Finnország.....	49.4	Németország.....	25.9
Svédország.....	48.2	Románia.....	21.1
Európai Oroszország	38.4	Franciaország.....	17.4
Ausztria.....	32.6	Olaszország.....	15.9
Szerbia.....	31.1	Spanyolország.....	9.6
Magyarország.....	27.5	Nagy-Britannia...	4.9

Dr. Littke Aurél.

A népsűrűség Európában.

Európa átlagos népsűrűsége km²-enkint 45. Térképünkön azonban láthatjuk, hogy a kontinens egyes részein (pl. Északeurópában) 10-nél is jóval kevesebb ember lakik 1 km²-en, míg egész Középeurópában, Olaszországban és a Brit szigeteken rendkívül sűrű a lakosság (a lancashire-i iparos vidéken 800 lakos jut 1 km²-re.)

A népsűrűség elsősorban a föld eltartó képességtől, tehát a talaj termékenységétől és az időjárástól függ. Európa északi részében, a 60. szélességi körön túl, a zord időjárás miatt földet művelni nem lehet, a lakosság itt vadászatból, halászatból, erdőgazdaságból és állattenyésztésből él. Ezek a kereseti források csak ritka népességnek (km²-enkint átlag 3) adhatnak kenyeret. Mivel pedig úgyszólván az egész terület erdőség, a telepek csak a folyók mentén vannak.